

Egykori könyvtulajdonosok névjegyei az esztergomi Bibliotheca gyűjteményében

Szeptember 16-tól látogatható könyvtárunk új időszak kiállítása,
az *EX LIBRIS MEIS – Könyvjegyek az Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtár
gyűjteményének köteteiben* című tárlat. Az Ars Sacra Fesztivál keretében
megnyílt kiállítással gyűjteményünk egykori könyvtárosa,
Némethy Lajos munkája előtt tisztelgünk.

Az állomány összetételéből adódóan ex libriseink, így a kiállított ex librisek jelentős részét is, a 17–19. század folyamán keletkezett rézmetszetes, címeres ex librisek alkotják. Több érseki, kanonoki ex librist tekinthetnek meg a látogatók, köztük Szelepcsényi György (1595–1685) esztergomi érsek maga metszette arcképes ex librisét, amelynek szövegében a szakirodalom szerint magyar területen először szerepel az ex libris kifejezés. Mellettük számos, az ex librisek testvérének tekinthető címeres super ex libris is látható.

A címeres ex librisek mellett a 19–20. századból több szimbolikus, szignált ex librist, csak szöveget tartalmazó, névtábla jellegű címkét is bemutatunk, melyek már a sokszorosítás modern technikáival készültek. Így látható Györgyfy György (1896–1981) festőművész, grafikus Gigler Károly (1897–1965) esztergomi kanonok számára készített klisényomat ex librise, Nyáry Rudolf (1828–1900) névjegykártyára hasonlító könyvjegye.

Az egyházi személyeken kívül számos világi nemesi és polgári gyűjtő könyvtárából őrzünk köteteket. Az ő személyüket jelölő ex librisek közül is több látható, köztük Franz Ehrenreich von Trauttmansdorff (1662–1719) bécsi udvari kamarás könyvjegye, Guillaume-Antoine-François de Feltz (1744–1820) belga diplomata, államtitkár ex librise. Aranyozott super ex librisek mutatják meg, hogy Lippay György (1600–1666) esztergomi érsek tulajdonába került az a kötet, amely korábban V. Albert (1528–1579) bajor herceg, a wittelsbachi bajor udvari könyvtár alapítójának birtokában volt.

Kiállításra került a Kempelen család címerét tartalmazó kötet, amelyben Kempelen Farkas (1734–1804) édesapjára, Kempelen Engelbertre (1680–1761) utaló bejegyzés található. Az Uniót kimondó 1848-as országgyűlésen jelen lévő, erdélyi családból származó grófnő, Radák Istvánné Rhédey Klára (1809–1868) szöveges ex librise szintén látható.

A néhány kiemelt név csak ízelítőt nyújt a 2024. június 30-ig megtekinthető kiállítás darabjaiból. Honlapunkon a kiállításon nem szereplő ex libriseinket is megtekinthetik látogatóink.

DOBÓ JUDIT
Esztergomi Főszékesegyházi
Könyvtár

